I, 9, 1936 LEI 5

„Cine renunţă la mormânt, renunţă la înviere... Pentrucă, condiţia învierii stă în acceptarea prealabilă, neşovăitoare, senină, a durerilor şi apăsării mormântului".

ICONAR

Ce este cântecul legionar

de LIVIU RUSU

La Paris, în centrul lumii apusene, s'a reprezentat opera măestrului George Enescu, Oedip. Este desigur un mare eveniment muzical al timpului nostru, ceeace s'a afirmat în ţară şi în străinătate. Numai că la noi aceste afirmaţii s'au făcut cam fără control, deoarece critica noastră, cei ce s'au grăbit să scrie şi să lămurească pe Români, n'au făcut altceva, n'au putut face altceva, decât să reproducă afirmaţiile gazetelor străine într'o formă mai populară. Tuturora ne-a lipsit o posibilitate de contact cu opera lui George Enescu, care se încadrează într'o viaţă muzicală străină nouă. Aci se pune o întrebare. De ce George Enescu nu şi-a reprezentat opera în ţară, dece toată strădania sa de compozitor, de îndrumător, nu şi-a închinat-o umilelor nevoi ale muzicii rumâneşti? Unii spun — şi aceştia sunt cei mai mulţi — că Enescu este un geniu de aşa proporţii încât ţara noastră nu poate să-l încapă, şi astfel el aparţine nu numai unei singure naţiuni ci umanităţii. Aci geniul se desprinde într'o lume aparte, individuală, ale cărei legături cu specificul naţional nu mai sunt organice. Răspunsul este însă altul. Fenomenul geniu universal nu poate fi încadrat în cultura rumânească pentrucă ţara noastră nu face parte din teatrul pe care se desfăşoară evenimentele artistice de importanţă mondială. Dece? Fiindcă o astfel de integrare în teatrul istoric al lumii presupune o importanţă politică uriaşe, realizarea unor tendinţe de imperialism pe lângă trăirea intensă a valorilor spirituale. România n'a fost până în prezent teatrul central al desfăşurărilor istorice. Fazele istoriei apusului au atras-o în ultima vreme, în numele culturii şi civilizaţiei, în raza lor de acţiune, dar mai mult ca loc de debuşeu şi ca element de manevră politică. Consecinţa pe plan de artă este că geniile noastre, ca să devină universale, trebuie să părăsească ţara şi să se valorifice aiurea.

Faţă de această atitudine, reprezentată la noi prin concepţia democratică în politică, cea umanitaristă în artă, se ridică drepturile şi imperativele unui destin rumânesc, care trebuie să facă din noi centrul preocupărilor lumii. Şi semnele lui se arată.

Un fenomen interesant pentru acest destin al nostru este cântecul legionar.

S'a născut din sforţarea comună a tineretului nostru care şi-a proptit umerii pentru a face istorie. Se răsfrânge în el ceva din ritmul cosmic şi de aceea efectul lui rezidă nu în interpretare individuală, ci în sforţarea dură a cântării colective. Istoria lumii cunoaşte aceste cântece ale popoarelor, cari au avut darul de a le transfigura, de a le închega în supremul spasm de unitate colectivă. Acesta este cântecul de marş. Dacă Bücher*) spunea că ritmul îşi are originea în sforţarea muncii colective, apoi mai mult se poate afirma că el s'a ivit din mersul în grup, din marş. In marş se oglindeşte tot ce are un popor mai viguros, mai puternic. Nu există marşuri umanitariste. Melodia lor este aspră iar înţelesul cuvintelor răsboinic, crud dacă vreţi. Popoarele ar trebui judecate după cântecele lor de marş. Cele cari le au trădează vădite tendinţe de afirmare istorică, de imperialism. Lipsa lor denotă o stare iremediabilă de robie, renunţarea definitivă la existenţa istorică.

Toate neamurile mă împresuraseră, şi în numele Domnului le-am sfărâmat. Mă încunjuraseră şi iar mă încunjuraseră: dar în numele Domnului le-am sfărâmat. Mă încunjuraseră ca albinele fagurul; dar s'au stins ca focul de spini şi în numele Domnului le-am sfărmat.

Această semnificaţie o are în cultura şi civilizaţia noastră cântecul legionar. El introduce în muzica populară ritmul de marş, de luptă, de destin istoric. Este pentru prima oară în istoria României moderne când acest gen se naşte spontan, urmând procesul de devenire şi trăire al cântecului popular. Nu se învaţă în şcoală, nici în mediul sintetic de cazarmă, şi călătoreşte din gură în gură dela un capăt al ţării la altul, ca bun propriu, cu tendinţa de a deveni, prin închiderea elementului nou, parte venit de aiurea parte crescut din nevoia de afirmare în alt ritm al neamului, în sfera comunităţii, ca orice bun popular, valoare spirituală rumânească. Există şi aci un proces de alegere dela sine al lor, un fel de selecţionare naturală. Unele pier altele se aleg, prin acea cunoscută răspândire în variante, ca să reziste vremurilor. Ceeace trebuie remarcat este însă mulţimea acestor cântece legionare. Fiecare regiune îşi are cântecele ei, cari se cântă în toată ţara. Şi dacă a ajuns în munţii apuseni sau în alt colţ de ţară de multe ori nu se mai ştie dacă stihuitorul este Radu Gyr sau un umilit dascăl din munţii Bucovinei. Pentru viitor cântecul legionar va păstra, încrustat în legendă, chipul căpitanului. Azi strânge rândurile legionarilor pentru luptă dârză şi victorie sigură. Iar dacă se vor năpusti pe noi duşmanii din afară, să ne sugrume viaţa, cântecul legionar va pune piepturile legionare în rânduri de bătaie, pentru jertfa supremă.

Ascultaţi cântecele legionare, dacă nu aveţi curajul să le cântaţi, şi o să vă înfioraţi de vieaţa care clocoteşte în ele, de durerea lor marţială. O generaţie întreagă îşi călăuzeşte paşii către un destin, care nu cunoaşte decât două drumuri: drumul biruinţei şi drumul morţii. Cei cari vor să ne distrugă, să distrugă mai întâiu cântecele, să le sugrume. De altfel vor rămânea în urma noastră ca să pregătească cea mai cumplită răsbunare.

Cântecele legionare inaugurează o epocă nouă a României, de curaj, de realizare istorică. Ţara întreagă începe să răsune de cântece legionare. Vara în tabere, în marşuri prin munţi şi sate, călătorul le poate înregistra ca un netăgăduit semn de renaştere a neamului, ca o pregătire de luptă. Cântecul legionar ţine trează în conştiinţa tineretului acestei ţări imaginea de peste timpuri a căpitanului.

*) Karl Bücher, Arbeit und Rhythmus.

Ucenic

Biet prinț de altădată, jerpelit
și tâlhărit de zări, la o troiță...
Râdeau luceferii când rătăceai, lihnit,
cu visu'n brațe: îmblânzită veveriță.

Ai jinduit pentru o simbrie pădureață,
argat la cerbii cântecului clar,
la curtea basmelor albastru păsărar,
nătâng păcală, slugă neisteață.

Unde-s hulubii, păsărar stângaci,
și ciutele mai verzi decât o zare?
Pătulul versului de șiță gol năzare,
pasc ciutele în lună vârcolaci...

Și-acuma ai intrat la fierărie,
să rotunjești potcoave de azur
baladelor cu coarne de bour
și reci copite de argintărie.

Nevolnic, frământi cerul subt baroase
și sufli'n inimă să'nvâlvori limbi
[de foc,
și plângi, biet ucenic cu brațe
[noduroase,
*pe nicovala de smaragd și busuioc *).*

RADU GYR

Primăvară verde

In primăvară verde de baladă
Ard zarzării înzorzonați de floare;
Se prind în joc bujorii din livadă,
Văzdoagele plâng doruri mari de
[soare...

Grădină albă de zarnacadele
Jertfește gând de foc în stropi de rouă,
Că'n zori adună Domnu'n crâng de
[stele
Cleștar aprins de dimineață nouă.

Se'ncheagă viața'n cânt de tinerețe
Cum zumzetu'n amiezile de vară;
Cresc plini răsurii'n margini de fânețe
Și'ncepe lujer de-amintire să răsară...

Prin anii mulți ți's crinii albi ai frunții
Ca steblele de mintă la icoană,
Cum în poveste țările și munții
Stau fără veac și fără de prihană.

De dincolo de piatră și de vreme
Pornit-au oști să'nsângere pe creste
De dragul unui vis de crisanteme
Și dor de țară verde și poveste.

Sub ruginite gratii de'nchisoare —
Comori și cimitire la o laltă —
Ei duc în gând noroc și sărbătoare
Din țara ta spre țara lor înaltă.

Sub bolți de-azur mireasmă albă'm'
[parte
Cadelniță de pace și tăcere,
Că dincolo de jertfe și de moarte
Ne-așteaptă rumânească înviere.

VASILE I. POSTEUCĂ

---

*) Prefață la o carte de balade: „Domnul de Rouă".

DARURILE POETULUI

Poetul a tras storurile dinspre stele...
Luceferi nordici se furișează printre zăbrele.
Lira a 'nchis pleoapele — pasăre zvăpăiată — în cui.
Poetul a plecat fără știrea nimănui...
Finii duceau plocoane bogate la nași;
Era lăsatul-secului ori ziua de apoi.
Nașul lui nu era ca toți oamenii;
Un moș cu ochii viorii, departe unde n'au sunat pași.
Darurile, simple și senine ca cerul și măturat de ploi,
Le-a încărcat în desagi pe spinarea norilor ivorii.
Vămile nu le-a plătit,
A trecut nainte, nimeni nu l-a oprit...
Drumurile flutură ștergare incolore
Ce se 'noadă în poiana soarelui;
Aici șade nașu', moșul cu ochii viorii,
Aștepta'n salonul tapetat cu luceferi.
Poetul a pășit sfios, i-a sărutat dreapta,
Apoi a scotocit în desagii doldora
Și darurile le-a rânduit pe categorii...
Lenjerie fină lucrată'n atelierele fanteziei:
Cergi de cer brodate cu stele
In care poetul și-a odihnit trupul, vara,
Cearșafuri subțiri din borangic de lună,
Impodobite pe margini cu dantele,
Cămăși de noapte alese 'n cicoare,
De zi, împletite din mătasa păpușoiului;
Pe podele-a așternut covoare de pluș
Ce sărută obrazul stâncilor...
La fiecare pas înflorește visul ciutelor.
De perete-a atârnat, cristal pur,
Oglinda limpede a apelor.
O glastră îmbrățișează inimile macilor.
Salbe de rouă, cercei de funigei.
Grămezi de aur, frunzele toamnei.
Darul cel mai de preț un aparat de radio;
Prin posturile pe anotimpuri:
Nostalgia cocoarelor,
Flautul izvoarelor,
Naiul ciocârliei,
Zâmbetul păpădiei...
Nașu' — moșul cu ochii viorii — a zâmbit în barbă și-a mulțumit.
Dar poetul mai căuta ceva; mireasma pădurilor
Dimineața, aroma fânului proaspăt cosit...
Nu le-a găsit.
Și poetul s'a întristat foarte;
Darurile lui nu erau toate.

NICOLAE NĂIERU

Brazdă scrisă în April

Fiecare cuvânt un poem,
fiecare bulgăre un ogor.
Plugurile desfundă zei de bronz; gem
toate încheeturile lor.

Boii simt în coaja de lut
toată tristețea. Cărăbuși
au sunat soarele ș'au trecut
veste de aramă pe lângă uși.

Cerul s'a fărmat în sămânături,
e fuior verde lanul în amiaz.
Zarea pământului stă zăplaz
peste versul din carte și păduri.

Amintire lângă râul luminat

Livezile au foșnit în carte
cu iarbă neștiută de coasă.
Copilăria prioară de acasă
s'a înțelenit în somn și mai departe.

Pe file au căzut mere coapte
odată cu stelele. Zorii
s'au prins ca albinile de căpriorii
văzduhului albăstrit peste noapte.

Cuvintele au crescut ca romanița
pe hat în anotimp vâstnic,
cu luna căzută pe ochi crâsnic,
cu luna căzută pe lut, cu penița.

TEOFIL LIANU

Fragment din „Pluton carpatin“

Plecară printre râpe ori pe poteci înalte
Şi stăruia în mintea lor firul de poveste:
— Un împărat... trimise... pe fiii lui... Şi alte
Noui gânduri îi îngână prin detunate creste!

* * *

Intâiul îmi aduse, în dar, mai pură, seara;
Imi povesti o taină, mă legănă cu via
Lui dragoste. Un altul aduse prietenia
Şi faţa lui de linişti şi dor era ca ceara.

Femeia-mi dăruiră — şi cartea lor mai dragă;
Şi versuri îmi întinse cel mai sfios dintr'înşii.
Văzui ochi de văpaie precum şi ochii, plânşii,
Ai unora — dar n'avui o mulţumire' ntreagă!

Doar unul nu-mi aduse nimic, de nirăirea,
Soldatul cel mai simplu, cel mai frumos. Aceia
Bârfiră fără noimă — între ei — nedăruirea:
— L-au amăgit păharul şi lenea şi femeia!

* * *

In prăpastia lupului
Ii găsiră trupul lui,
Pieptul sfărâmat de stâncă
In încăpezire-adâncă!

Noaptea' ntâie îl visai,
Coborît în visul clar,
Dăruindu-mi inima-i
Albă, de mărgăritar!

De-atunci urcăm prin vreme şi printre stânci, departe,
Toţi trişti de datoria făcută fără tihnă,
Ştiind că sus — şi poate ne-apropiem de moarte —
Ne-aşteaptă ora clară de netedă odihnă!

AUREL MARIN

Din „Rumâneasca“

La urmă a trecut Dumnezeu-Sfântul
şi l-a auzit pământul,
l-a simţit ca pe o boare
trecându-i prin ogoare.

Vezi că Dumnezeu se ducea foarte
departe,
să'nveţe ce-i aia moarte,
se ducea la adâncurile Sale,
pe cari nimic nu lumina-le.

Şi cerurile stăteau goale:
Dumnezeu nu le mai cuprindea
şi nici cuprins nu le era.

Nici îngerii adevărului, nici
tăriile mai mari nu-l întovărăşeau;
veşniciile s'au făcut mici
şi luminile nu se mai înţelegeau.

Azururile prindeau aripi de ceaţă;
vestitorii întârziau la drum:
amestecând pe ieri cu acum,
însăşi moartea se schimba la faţă.

Dumnezeu nu s'a găsit
nici la început,
nici la sfârşit
şi-atunci s'a'ntunecat
de era ca un împărat
al negurilor.

MIRCEA STREINUL

Psalm

Ajută-mi, Doamne, să sui
cărarea urcuşă spre crucea din dealul [darerii,
cărarea cu spini şi colţuri idioase de [stâncă.
Păzeşte-mă, Doamne-Părinte,
de'nfretăierea de drumuri
cu mistuitoarea trezire 'n răscruce.
Dă-mi gândul cel bun şi puterea
neobosit să urc spre visatele ţeluri
şi muntele verde de gândul sperării [s'ating.
Ajută-mi să trec prin codri cu fiare'n [tufişuri,
prin mlaştini ce-ţi dau desnădejdi amare
să 'nnot înainte.
Iar clipa din urm'a vieţii
s'atingă cu mâna visului meu
marea şi sfânta mântuire a biruinţii [supreme.
Ajută-mi, Părinte,
căci caut şi lupte pentru ea prin valuri [de vreme —
şi ştiu că ne aşteaptă pe vârfuri de [munte!

E. A. STOENESCU-PUTNA

Despre muzica înaltă a luminii

Ce 'nalt ne sună pădurea!

Oare ce poate fi mai frumos ca sângele
când se comunică lumina,
transformându-se'n natura albastră
a ochilor?
Oare prin ce nervuri trece lumina,
ca să se facă'n fântânile de sub frunte?

Auzi... auzi
cum trece pădurea prin luminile ude
ale ochilor.

Tu crezi că lumina nu poate cânta?

Dar ascult-o 'n ţărnă, când răscoală
seminţele, în stejarii grei de lună;
când trec oştenii pe sub frunzişul lor,
ascultă culorile cum le sună!

Ui-te ce lumină grea,
lumină galbenă, lumină de aur,
ce lumină de stea,
le cade morţilor pe gene.

Ascultă morţii cum strâng,
Doamne! ascultă cum strâng,
morţii cum strâng
toată lumina aurorei,
a pădurilor,
a miriştilor
şi-a privirii noastre de munte liniştit.

Ascultă, Doamne! ascultă-i cum strâng
lumina, — şi iată că luminile plâng
dedesubt, sub ţărnă şi tăcerea crucilor.

Dar va veni ziua,
în care, din toate adâncurile,
se vor aduna
luminile şi va isbucni un singur cântec,
un cântec de victorie totală.

Va fi domnia strigoilor, v'o spun!

Am început şi eu luminile să le adun,
să le am pentru ceasul acela.

MIRCEA STREINUL

Poem

Ţară nouă, cântec nou,
— proaspăt sânge de erou.
Peste brazi, cu glas de cântec,
ploi de-azur în nou descântec;
lângă murmur de isvoare,
mândră ţară roditoare;
spic de grâu cules l'amiază,
ploaia soarelui să-l vază;
cerul — mândru' cer stelar —
depărtat şi nou hotar...

* * *

Pe mormânt cu iarbă multă,
ţara cântecu-şi ascultă:
ţară nouă, cântec nou,
— proaspăt sânge de erou.

GEORGE CHLOPINA

Specificul național în muzică

Observând linia de desvoltare a muzicii apusene (Italia, Germania, Franța), vedem cum muzica pornind dela umilul cântec bisericesc (gregorian), asupra căruia s'au făcut primele încercări de polifonie, a avut o mare desvoltare până la culmile cele mai înalte ale contrapunctului, contractând apoi din ce în ce linia melodică a contrapunctului în columnele verticale armonice, restrângând totdeodată și bogăția de moduri (dorian, frigian etc.) în perfecțiunea armonică a unuia singur, în modul major. Minorul n'a fost păstrat decât ca o necesitate de colorare muzicală, amintire a vechilor moduri și de aci acea instabilitate a lui (minor eolic, minor doric, minor armonic), păstrând numai atât cât ar putea da o impresie (terța mică pe tonică), iar în colo modificându-se după necesitățile de polifonie armonică. Am avut noi oare aceeaș evoluție muzicală după cum a avut apusul dealungul secolelor? Desigur că nu. Dacă în apus condițiunile istorice au fost altele decât la noi și au favorizat desvoltarea polifoniei, și chiar notația care căpătând în sens mai artificial decât cea orientală bizantină, totuși prin poziţiunea sa grafică a putut fi de un oarecare ajutor, (se puteau vedea mai bine coincidențele sonore simultane), la noi muzica a continuat mai departe tradiția și caracterul muzicii grecești prin muzica bizantină, bine înțeles cu toate influențele suferite, care nu s'a rezolvat în polifonie ca în apus, ci a dus mai departe ceea ce era specific ei, bogăția melodică. Insăși notația orientală bizantină, foarte naturală prin faptul că notează ceea ce este caracteristic muzicei, expresia muzicală, *neuma* bizantină fiind nu însemnarea unui sunet, ci a unui interval, care este de fapt expresia muzicală, muzica constând nu în sunete separate, ci în legătura de sunete, această *neumă* conținând în sine toate calitățile, înălțime, durată, ornamentică, așa de bogată în muzica bizantină și până și modul de redare, de colorare. Poate că aceasta s'a datorit și felului contemplativ în care muzica a fost întotdeauna privită în orient. Așa dar, muzica la noi (care la drept vorbind, a rămas numai în formă de muzică populară și bisericească, cele câteva încercări sporadice de muzică cultă rămânând doar lăudabile tendințe), nu se poate pune pe acelaș plan cu muzica apuseană. Dacă însă în apus muzica abstractizându-se din ce în ce, a ajuns într'o formă sterilă, academică, mergând până la sisteme artificiale ca atonalismul, sistemul în sfert de ton, care nu mai are contact cu viața și rămân amorfe în sine, la noi totul a rămas intact însă proaspăt. De ce dară ne-am forța noi să alergăm după aceste lucruri și nu ne-am relata la ceea ce este al nostru, loc care cu toții îl simțim, în care ne-am născut și am crescut. Prin intrarea artei altor vremi și altor țări noi n'am aduce nimic pentru muzică sau invers, după cum spune d. Emil Cioran: *„ideal vorbind, fiecare țară ar fi obligată să producă un fenomen original"*. Naționalismul nu exclude universalul ci se integrează lui, și cu atât va fi o operă de artă mai universală cu cât este mai specific națională, țâșnind din organic către universal. Până și unii compozitori eroi, care dacă nu s'au putut integraliza spiritului, totuși, cel puțin din spirit de speculație, au simțit frumusețea, bogăția și expresivul conținut de muzica locală, și au exploatat-o. Bine înțeles că aci intervine desțelenirea terenului muzical și problema corecției unei muzici culte rumânești pe baza lui, care desigur nu se mai poate bizui pe tehnica muzicală apuseană deoarece elementul muzical însuși este diferit. A băga melodia rumânească într'o țesătură apuseană în care ea să apară ca un simplu *exotism* n'a soluționat deloc problema, ci a creat numai forme hibride, care nu au adus nimic pentru muzica rumânească; iarăși însă a lua melodia populară și a o întrebuința grosolan, cârpind-o cap la cap, desigur că nici astfel n'am crea muzică rumânească, ci cel mult am salva doar o incapacitate de creație. Cred că lucrurile trebuesc împinse mult mai departe și să ajungem până la elementele primordiale ale cântecului popular și bisericesc, pe care desvoltându-le conform naturei lor, să le putem duce până la studiile în care ele ar fi capabile de a produce acel fenomen către care tindem, creația artei muzicale rumânești. Ori aceasta nu se poate decât trăind și studiind elementul muzical autohton, cântecul popular și muzica bisericească (aceasta deschizând largi orizontari în domeniul melodicei și în special al modurilor). Toate elementele sunt conținute aci în ritm, melodie, polifonie latentă, elemente de formă, de modulație, care trebuesc desvoltate pentru a căpăta acel dinamism al marilor forme muzicale. Bine înțeles că putem cădea peste forme noi care ar fi o și mai mare bogăție a muzicii în general și nici formele vechi n'ar fi excluse, într'atât în cât ele se pot încadra noului spirit. Aceasta este problema prezentului care nu va putea fi rezolvată decât renunțând la toate principiile preconcepute care s'au insinuat la noi odată cu binefacerile civilizației apusene și tinzând doar către singurul punct adevărat: *muzica rumânească*.

PAUL COSTANTINESCU

C R O N I C I

DESPRE CREDINȚĂ

■ Sau despre sufletul nostru. Ce poate însemna credința? Sau de ce trebue, de ce se impune să credem? Eu cred nu pentrucă vreau, cred nu pentrucă îmi cere cineva asta. Dar nu este tot una a crede și a avea credință? Nu este. Crezi întotdeauna din cauza accidentului în viață. Și noi putem crede și totuși să fim lipsiți de credință, să fim necredincioși. Nu intenționez să lămuresc noțiunile dar vreau să mă ajut în sensul acesta. ■ Rugăciunea însemnează o mărturisire a noastră. Se roagă, însă, numai cei slabi? Rugăciunea a făcut-o Hristos pentruca să se mărturisească și să se mântue ca om în mijlocul oamenilor cum era. Rugăciunea noastă trebue să fie, prin credință, o permanentă ardere, o continuă participare la dragostea lui Dumnezeu pentru noi toți. Aceasta este rugăciunea celor credincioși. Trăind permanent lupta dintre luciferic și curățenie, dăinuind astfel în noi, ca oameni, faptul și spada arhanghelilor. Aceasta trebue să fie credința noastră. LUPTA. Să ne adâncim în lupte ca în însăși ființa noastră. Așa se lămurește atunci credința și rugăciunea ei. ■ Dar noi cum credem? Fiecare pentru el? Sau toți la un loc? Credem toți la un loc numai întrucât ne lămurim pe noi fiecare în parte. Și invers. Credem, însă, întotdeauna numai primind dela Dumnezeu a d e v ă r u l. Primesc adevărul, particip la el — la acest adevăr — și aceasta este credința. *Primesc moartea, și prin moarte primesc crucea.* Dar mă întreb atunci: dacă noi credem dece trebue să nădăjduim? N ă d e j d e. C r e d i n ț ă. Una sau alta? Eu zic amândouă. Credința adevărată, credința întreagă, înseamnă sfințenie. Dar pentruca să nu cădem sfârșindu-ne, trebue să nădăjduim. Și atunci nu trebue să nădăjduești credința. Ci trebue să nădăjduești primirea, recunoașterea adevărului.

GABRIEL BĂLĂNESCU

Cinci premii de poezie

Dat fiind faptul că nici un poet n'a beneficiat anul acesta de premiile instituite pentru editarea tinerilor scriitori români, d. Mircea Streinul acordă din drepturile de autor, realizate cu volumul „Tarot sau călătoria omului", cinci premii, cari constau în tipărirea a cinci volume de poezie. Cei ce vor să participe la acest concurs, își vor trimite manuscrisele, neanonim (procedeul anonimatului e francmason) și recomandat pe adresa: MIRCEA STREINUL, în Cernăuți, str. Dr. Mikulicz 1. Condițiile de participare: nici un manuscris nu poate trece de 32 de pagini tipar (inclusiv coperta interioară). Autorul se obligă să nu publice, până la imprimarea volumelor, nici măcar parțial din manuscrisele prezentate la concurs. Manuscrisele vor fi citite de către comitetul redacțional al revistei ICONAR, care va decerna premiile. Volumele vor fi tipărite în ediție primă de câte 300 de exemplare, cu gravuri în linoleum. Execuția tehnică va fi ireproșabilă. Autorii vor primi 50 la sută din venitul net, restul urmând să fie întrebuințat pentru editarea altor tineri scriitori români. Termenul prezentării manuscriselor expiră la 1 Iulie, cu drept de prelungire până la 15 August 1936. Volumele vor fi tipărite în decursul lunilor Septembrie—Octombrie 1936.

LITERARE

■ A spus Omul: *Chemați sufletul neamului la o viață nouă*. Adică un răsărit al istoriei peste drumul ușurătăților, în cari se sbate poporul. ■ Dacă s'ar aduna toate pădurile de fag ale Arboroasei, toate muncelele Moldovei, toate valurile Dunării, toți nourii Ceahlăului — și măreția legionară ar fi deasupra. Căci tot ce nu e legionar, este doar *lucru* sau *făptură*, iar legionarul e *suflet*. ■ Legiunea... oare n'auziți cum vin, din toată istoria, legionarii? Vin din tăriile cerurilor și din pulberea mormintelor, ca să cotropească în lumină o Rumânie de azururi, peste o Românie de tragică aproximație. ■ Este, La București, un poet. La urma-urmei, veți spune: „ce mare lucru e ăsta? Par'că la Cernăuți, sau la Dorohoi nu sunt poeți?" Admit, sunt. Dar, vedeți dumneavoastră: ăla dela București e cel mai plicticos poet român și nu vei găsi altceva decât boi în toată poezia lui. Ceeace e oricum, mare lucru. Individul se numește Demostene Botez. Mai cu ajutorul lui Sevastos, mai cu peria de dinți a lui T. T. B. - „Cuventul libăr", Demostene, care-l imită pe eroicul său predecesor din Atena doar prin bâlbâiala stilului, scrie și „politică". Bun. Politică scrie și Mișulică Ralea — și tot nu s'a cutremurat pământul. Însă Demostene Bleaga se simte dator să polemizeze cu Dumnezeu. Nici mai mult, nici mai puțin, decât cu Dumnezeu, care e discutat așa, de sus, de par'că d. Demostene-Cu-Boi ar avea legături personale cu cerul. Mă'ntreb dacă nu se găsește cineva dela „Sfarmă-Piatră", care tot dă cu barda în d. Vaida, că ar fi mai potrivit să se ocupe puțintel de poetul boilor (nu fac aluzie la Mircea Grigorescu, E Del., Al. Isac, Ilie Cristea, F. Dima, C.-Titel Petrescu, Alexandru Sahia, A. Gălățeanu, I. Felea, Ghiță Ionescu, L. Sereanu, St. Roll, C. M. Șerban și Horia Roman, — cari sunt numai măgari). ■ Apare regulat la Cernăuți, interesanta gazetă „Voluntarul", pe care o conduce d. Vasile Plăvan. Polemici bătăioase. In general, un ziar cam... suspect (adică e cam naționalist). ■ A apărut revista „Indreptar" a d-lui Matei Alexandrescu poetul atât de persiflat — evident: pe nedrept, căci e una din speranțele liricei românești — de vermina iudaică a diverselor „Facle". ■ Domnișoara Vera Mora, cunoscută și atât de iubită în Cehoslovacia, unde face, pentru muzica românească, o propagandă apreciată de vecinii noștri, nu va întârzia prea mult să se lase ascultată la Cernăuți. O dorim pentru bucuria melomanilor dela noi. Deocamdată, a cântat cu deosebit succes la Cluj și București. ■ Pornită cu mare sgomot, revista „Pagini basarabene" s'a culcat pe-o ureche. Așa e, domnilor: cu Vladimir Cavarnali se poate face numai propagandă stelistă, nu și literatură. ■ Se'ntâmplă lucruri îngrozitoare în unele școli din Cernăuți: acte de obrăznicie, de inconștiență comunistă, chiar de imoralitate, ca de pildă într'o școală — nu știu exact ce fel — de lângă universitate. Vom da, peste puțin, un tablou exact asupra acestei stări de lucruri. Vor fi chestiuni, de cari Ministerul Instrucțiunii v a t r e b u i să se sesizeze — și asta cu oricâte oculte am avea de luptat. Sunt pe tabloul nostru câteva „instituții" școlare, cari vor trebui, pur și simplu, desființate. Deocamdată, o punere la punct. Un ziar din Capitală aduce aspre învinuiri d-lor profesori Arcadie Dugan și Zahariciuc dela liceul „Aron Pumnul". Aceștia sunt acuzați de... ucrainism. Se poate? D. prof. Arcadie Dugan e unul din cei mai vrednici profesori români din Cernăuți, un om, care a suferit enorm și care totuși, a lucrat atâta pentru studenți. D. prof. A. Dugan o fi având defecte, mai precis: un singur defect — acela de-a nu-și înțelege timpul. Însă, de aici și până la a-i arunca insulte gratuite! Iar d. prof. Zahariciuc e membru emeritat la „Dacia", așa că nu poate fi acuzat de nici un fel de abatere dela dela linia D-sale de Român. N'ar strica, deci, ca ziarul din București să-și controleze mai precis știrile. Sunt alții, cu adevărat ticăloși și străini, cari trebuie loviți. O vom face. ■ Un fapt întristător ni se aduce la cunoștință. Îl însemnăm aici ca document de ticăloșie omenească. Nu vom pomeni numele și profesiunea preopinentului, căci, oricum va avea grijă însăși viața să-l pedepsească, așa că nu voim să sesizăm pe mai marii săi lumești. Un bătrân și venerabil preot din Cârlibaba, bolnav de moarte, cu o soție deasemenea bolnavă, au fost molestați birjărește într'o casă, unde se cuvenea ca preotul să-și sfârșească zilele. În loc să i se întindă frățește mâna, preotul numai că n'a fost bătut. El și cu soția sa, una din cele mai distinse doamne din societatea românească, a județului Câmpulung. Ne mai putând îndura atâta nevrednicie, preotul a trebuit să-și părăsească lăcașul și să se mute la Vatra Dornei, unde, după o zi sau două, a murit din cauza sforțărilor făcute cu drumul. Omule din Cârlibaba, nume de roman umoristic, par'că, — dece nu te temi de ceeace e deasupra ta, adică de cer?

MIRCEA STREINUL

■ „Vestitorii" nu vor mai apare? Nu mai știi ce să crezi! La București au apărut patru numere din această revistă, o contrapondere — mai mult decât serioasă — a Cuvântului Liber. Ea a reușit să adune din nou la luptă tot ce are Capitala mai românesc și mai bun. Știu că nu se puteau bucura adversarii românismului, dar mai știu că în țara aceasta există, totuși, legi și există și constituție. Toată lumea se fălește că apără constituția. Constituția și legile țării garantează libertatea presei. Sunt lucruri cari în amintite timpuri, după părerea celor ce conduc, nu se pot spune. Atunci, se instituie cenzura. Foarte bine! Dacă așa dictează autoritatea legal constituită, toată lumea naționalistă merge cu drag la cenzură. Dar ce legalitate e aceea că, după ce-ai cernut tot la cenzură și ți se pare că trebuie să fii mai sever, intervii pentru a confisca ceeace-ai admis spre a suspenda apariția publicației?

GEORGE MACRIN

PENTRU ORA SINGURĂTĂŢII

■ Care este lucrul cel mai de preţ? Unul a răspuns viaţa, altul ochii. Şi-a motivat ultimul: ce înseamnă viaţa fără vedere? Nimic. ■ Dar nemurirea nu vi se pare cea mai înaltă valoare, suprema semnificaţie a vieţii? Poetul s'a zgribulit şi-a zis: „Veşnicia e un chin. Nu-mi doresc nemurirea. Şi-apoi n'au fost la Romani poeţi mai mari ca Virgil şi Horaţiu, dar cine ştie ceva despre ei? Au murit pentru incidentul stupid că nu li s'au păstrat manuscrisele". ■ Iconarii nu spun, ci gândesc: „Nu există ceva mai înalt, mai valoros ca iubirea. Numai iubirea creiază. Iubirea de Dumnezeu, iubirea de oameni, iubirea... „Şi iarăşi gândesc iconarii: oare nu ne sinucidem prin luciditate? ■ De ce sună atât de plin, de clar şi de armonios pianul dimineaţa, când îl auzi din stradă? Imaginaţie? Fantezie? Dor...? ■ Camarade, ai stat astăzi măcar un minut de vorbă cu tine însuţi? Inchisoarea este o neîntrecută şcoală. In alte vremuri, oameni cu frica lui Dumnezeu se retrăgeau în sihăstrie, pentru ca să apară întăriţi, mari. Ci lumea noastră veche şi bolnavă nu mai poate de vorbe late... ■ Un poet blestemat, cu inspiraţii otrăvite a izbucnit, totuşi, astfel: „Vreau să merg, de-aş fi dus pe targă". ■ Blestemul include o întreagă filosofie. Câţi din noi se tem de blestem? Cine recunoaşte c'a păcătuit? Doar totul este „natural" să fie cum e, totul este logic şi explicabil... Unde mai încape, atunci, păcatul şi blestemul? Am citit într'o veche psaltire, pe marginea foii, că cel ce nu va lăsa prin moştenire, din tată în fiu, sau nu va dona, ci va vinde acea sfântă carte, blestemat să fie până la al nouălea neam. ■ Ei spun că această e vitejia: să răspunzi la toate „Ei şi?" Iar noi cântăm: „Cu noi este D-zeu, înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi, căci cu noi este Dumnezeu". ■ Eroul principal al romanelor lui Mircea Eliade strigă: „Nu vreau să sufăr. Suferinţa e distrugere. Nu vreau să sufăr". Aci se deschide abisul între cealaltă lume şi lumea noastră. Cine va învinge? ■ Un prieten al meu, care nu-mi poate fi camarad şi se chinueşte, a spus câteva cuvinte aruncate la întâmplare... (?): „Peste nu mult timp vom sta pe malul unei ape şi vom plânge". Am zâmbit, însă n'am putut râde. ■ Cântecul şi o anumită muzică e mai aproape de acţiune ca lectura sau conferinţa. Cântecul-marş pătrunde atât de esenţial în sufletul nostru, încât acţiunea devine o continuare, o prelungire a acestuia. Şi-apoi proverbul german: „Unde sunt cântece, nu sunt oameni şi suflete rele". Când va fi toată ţara românească un cântec? ■ Viaţa e un întreg. Sufletul îi dă sensul. Dar sufletul nu e toată vieaţa! De ce? Oare există victorii ale materiei? Poate birui moartea? Biblioteca din Alexandria a fost arsă cu toate comorile ei!!! Dacă învingea Cartagina asupra Romei şi dacă pierdeau Elenii lupta dela Maraton? Dar nu! Nu, sufletul nu poate fi învins. Sufletul nu moare. Sufletul e mai tare decât materia. Materia nu există fără suflet.

L. ŢARĂ

PLASTICE

■ Mare greşeală ai mai făcut, maiestre, expunând atâta trudă de penel la Cernăuţi! Jidovii acestui blestemat şi uitat de Dumnezeu oraş al Bucovinei vor'fi având ordin să nu ştie că ai fost pe la noi, pentrucă penelul bălţilor Dunării n'a strâmbat şolduri de femee şi n'a schimonosit fumuseţi româneşti. Tăcerea degenerării semite s'a logodit aci la Cernăuţi cu imbecilitatea oamenilor noştri, cu lipsa lor de elan si de cultură. (Şi ce entusiast şi româneşte ai fi fost primit, maiestre, la Suceava domnului profesor Leca Morariu!). Noi bucovinenii, avem şi noi câţiva „pictori", cari te amărăsc din vreme'n vreme cu disproporţii şi aquarele incolore. Vor fi fost ei să trăiască, cu adevărat, vre-un crâmpei de mare învolburată, vreun apus de soare în stufăriile Deltei sau basmul focului înconjurat de pescari, în cadru de seară tihnită şi doldora de chemări patriarhale? Tablourile tarasoviene nu înţeapă privirile dornice de pace şi artă cu suliţele exageratelor şi strigătoarelor culori. Rămas singur, în tovărăşia pescarilor împovăraţi de visuri, aproape disparenţi în marea infinitelor azururi şi în flacăra apelor aprinse de apusuri liniştite, aştepţi par'că, de undeva de departe, sosirea lotcii nepământene, să te treacă prin strâmtori de sălcii bogate şi stufişuri, în legenda albă de copilărie... Şi câte minunăţii de poveste nu simţi în preajma cutarui „Peisaj de baltă" sau cutărei schiţe dobrogene! Dar rândurile mele puţine nu pot spune tot ce trebue spus. Sunt doar o mică anticipare şi forţată recunoaştere de adevăr. Această bucurie de artă curată ce ne-ai pricinuit-o maiestre Tarasov, va trebui plătită mai scump, printr'un studiu mai amplu şi definitiv. Modesta, prea modesta reclamă ce şi-o face Stavru Tarasov creaţiilor sale, incepe să devie o crimă în ţara tuturor reclamelor goale şi nefaste.

VASILE I. POSTEUCA

TUDOR DIN VLADIMIRI

■ In ziua de 26 Mai, se împlinesc 115 ani dela moartea Domnului Tudor din Vladimirii Gorjului. Suntem la o cruce de drum, pe care noi, tineretul, o purtăm tulbure în suflete ca pe apele revărsate. Incerc pentru limpezirea şi odihna unei clipite de vreme — unei singure clipite — pogorîrea până la tine — în inima de argilă a amintirii, Tudore, Domn din Vladimiri. Aş vrea să poposesc lângă mormântul tău nevoevodal şi fără statue, cu saboţii de aur ai visului. Aş vrea să stau aşa o sară dela chindie — ceasuri de linişte mută, să-ţi citesc în amintire ca pe-o filă de hronic şi uric. Pun pecetea visului meu — ca un sărut — pe lespedea trecutului tău, înflorit cu muşcate şi garoafe de sânge şi vreau să învăţ dela tine abecedarul jertfei pentru ţara asta pe care tu ai iubit-o ca pe o comoară şi ca pe o stemă de aur. Fila istoriei tale grăieşte de o dragoste de moşie, pentru care visul amestecat cu sângele tău roşu ca rubinele şi vişinile coapte — udă pământul în logodnă de argint şi azur. Citesc în hronica ta — ca în ochii tăi blânzi din tablouri — Tudore Domn din Vladimiri, cum ai sărutat întâiu icoanele şi ai plâns — rugăciune înainte de a porni pe cale — în zorii zilei. Te-ai închinat şi ai purtat sub pieptarul tău de oştean — crucea Mântuitorului. Invăţă-mă a crede ca tine — Tudore Domn din Vladimiri. Aşa fac primul popas cu zarzării şi cireşii lângă amintirea ta. Mi-am dat răgaz — şi am lăsat drumul deoparte — Tudore Domn, am păşit singur, numai cu umbra şi foşnetul de plop al plânsului — lângă mormântul tău necrăesc. Mâne voi veni cu zorile şi drumul pe umeri — să te iau o clipită de vreme — între noi — în noi — că ni-e răscrucea tulbure. Să vii, Tudore, Domn din Vladimirii Gorjului. Aduc pe mormântul tău după 115 ani dela moartea ta, un cais — un cântec — şi o floare de primăvară — cu slovele astea... Iau o fărâmă cât o alună din ţărâna asta logodită cu verighetele luceafărului şi ale sângelui tău, s'o port talisman şi hotărîre — în zorii aceştia tulburi.

ANDREI MARTINESCU

STUDENŢEŞTI

Congresul studenţesc dela Târgu-Mureş a deslănţuit fulgerele politicienilor împotriva studenţimii naţionaliste. Incă n'a fost ajuns trenul Centrului Bucureşti la Sinaia şi la Cernăuţi se şi vorbia de profanarea mormântului lui Duca. La Jilava erau pregătite 1500 locuri pentru studenţii ce aveau să fie arestaţi la Lunca-Bradului. Studenţimea descoperă complotul şi se organizează în „echipe de onoare" pentru a se apăra. Sunt arestaţi şefii de echipe. Toată presa jidovească, posturile de radio româneşti, toţi politicienii la toate întrunirile, condamnă

demnitatea necruţătoare a tineretului. Tineretul e „anarhist", „complotează la „ordinea de stat", are o „mentalitate vădit periculoasă" şi — ce mai vorbă — „duce ţara la prăpastie". Politicienii au descoperit în sfârşit ţapul ispăşitor: sunt „copiii acarului Păun [1])." Care va fi sfârşitul luptei? Deocamdată, toată studenţimea s'a organizat în „echipe de onoare". Politicienii sunt organizaţi în loji masonice — echipe secrete. Deoparte, deci, lupta pe faţă, lupta haiducească, de cealaltă parte, lupta minciunii şi a întunericului. In Bucovina, pentru cei ce caută înţelegere a situaţiei, dăm următoarea informaţie: Studenţimea cernăuţeană s'a organizat în o sută de echipe de onoare, s'a împărtăşit şi a declarat grevă demonsrrativă pe timp de trei zile. Nu s'a ţinut nici un curs — la nici o facultate. N'a fost nici un incident. Totuşi, guvernul a dat comunicat la radio şi în ziare că „la Cernăuţi greva a eşuat: s'au ţinut cursuri în mod normal la toate facultăţile". Să se informeze toată lumea cum a „eşuat greva", va găsi adevărul şi se va lămuri şi asupra „profanării" dela Sinaia — şi asupra „incidentelor" dela Târgu Mureş ale studenţimii „anarhiste" şi „asasine".

G. MACRIN

■ Centrul studenţesc din Cernăuţi, unde se desvoltă o frumoasă activitate, a organizat la Teatrul Naţional o conferinţă, în cadrul căreia a vorbit d. Neagoe Flondor — despre „Probleme de actualitate românească". A fost o dimineaţă de mari învăţăminte şi de bune înţelesuri. La sfârşit, camaradul Filon Lauric a dat câteva lămuriri asupra ultimelor evenimente studenţeşti.

MIRCEA STREINUL

SOCIALE

Despre pericolul necuprins al talmudului, despre influenţa lui imensă în vieaţa poporului iudeu, care se confundă cu litera strâmbă şi searbădă a cărţii nelegiuite, vreau să scriu ceva. In general, se scrie şi se vorbeşte nespus de puţin despre cuprinsul acestui talmud şi este, „desigur", o mare greşeală. Talmudul conţine cea mai concludentă dovadă a mentalităţi religioase şi a atitudinii dispreţuitoare a poporului vagabond — săgeţile lui veninoase fiind îndreptate direct spre lege şi Biserică. Pe deoparte, neglijându-i conţinutul misticos-orgolios, esenţa religioasă, am favorizat pătrunderea şarpelui, adânc, în sânul poporului necunoscător; iar pe de altă parte, am neglijat prestigiul credinţei întru Domnul... „In anul 1893, Ianuarie, 220 rabini din Germania au proclamat talmudul drept un simplu isvor de interpretări biblice şi au afirmat că numeroasele păreri personale din el nu au nici o putere îndatoritoare pentru conştiinţele din ziua de azi [1])..." (Bine înţeles, această ultimă parte a declaraţiei trebue primită cu toată rezerva bunului simţ). Talmudul, tora sau şulhan-aruhul, sunt pentru concepţiile sociale sau etice ale vremurilor noui — simple fosile, încurcate învăţături naive — sau deadreptul ridicole. Ele reprezintă o serie de convenienţe sociale strâns legate de interes. Evreii, în peregrinările nomade, sădite adânc în alcătuirea lor psihică, au considerat întotdeauna deosebirea confesională faţă de celelalte neamuri, un excelent mijloc-pretext, de a se sustrage îndatoririlor sociale respectivului stat şi de a alcătui stat în stat. Religia mozaică trebuie considerată ca o tragică înfrângere a spiritului hărţuit de setea nemuririi şi a necunoscutului. Rugăciunea Sâmbetelor înfundă conştiinţa Evreului în somnul misticismului religios. Cruţarea de sine — cruţarea şi interesul deplin a caracterizat pe Evrei în toate timpurile. Ea s'a reflectat chiar şi în dreptul lor talmudic care este un îndemn la atingerea tuturor mărşăviilor, cari conrup trupul împreună cu cugetul — spiritul comercial evreesc realizând din talmud un pact de înţelegere convenţională dintre interes şi slavă. Atitudinea evreului în practicele obişnuite — coroana spinoasă a virtuţilor lui — trebue privită numai prin prizma atmosferei creiate de aceste cărţi — atmosferă trufaşă şi intolerantă pentru confesiunile străine, blândă şi iertătoare pentru poporul ales. Talmudul învaţă că: 1. ovreiul nu-i ţinut să fie drept cu creştinul, 2. că ovreiul este dator să înşele pe creştini, 3. că drept este ca el să nimicească pe creştin cu putere sau într'ascuns, 4. că judecătorul evreu este dator să dea câştig de cauză fratelui de sânge, 5. jurământul se face cu rezerve mintale dăunătoare creştinismului, 6. că pentru poftele sexuale ovreiul poate întrebuinţa fără să i se primejduiască viaţa de veci, carne de creştină, 7. că ceeace comite evreul din cauza firii sale nu-i păcat, 8. că fiind o parte din fiinţa „Dumnezeiască", el poate să se lase în puterea tuturor poftelor inimii. Mai periculoase şi stupide decât un manifest incendiar sau o lovitură de pumnal, aceste sfaturi justifică alcătuirea intimă a poporului evreesc, pentru care Isus a fost un vrăjitor. El, blândul! bunul! carele s'a jertfit pentru iertarea şi mântuirea omului, cu faţa inspirată de viziunea eternităţi. Insăşi rugăciunea este un reflex inconştient al alcătuirii organice evreeşti, în conflict cu orice cod penal. Indurarea specificată pentru desfrânare — înşelare şi viclenie — mărturisire falsă, frivolitate (îndemn la desfrâu) buze impure (de creştină), mită — înşelare — judecăţi nedrepte — jurământ mincinos — abuz de încredere — nu constitue oare un îndemn de de practică al tuturor libertăţilor posibile pentru greşelile cari sunt cele mai obişnuite lui Israel. „Cât mai puţină durere, iar dacă se poate, chiar deloc"... Evreul se roagă să fie dispensat de mâhnire sau suferinţă, de pedeapsa molimelor, tocmai pentru nesfârşitul pomelnic al făr'de legilor. Rugăciunea imprimă deci un caracter antimodern şi uman — căci nici un drept nu prevede nepedepsirea pentru delicte atât de grave. Greşeşti ca să te rogi — rugăciunea, culmea năzuinţelor murdare... Se invoacă mila, ce neruşinare! — pentru prefăcătorie — iertarea, pentru siluirea trupurilor nevinovate. Atâta sudalmă Dumnezeului ţintuit în noroiul vieţei curente — scoborît în lumea ghettoului — te zgudue. Un popor care trece cu rugăciunea peste păcat — batjocurind Crucea pătimirei sfinte — este un popor asasin. Nevrednic să fie acela care va nesocoti realitatea exterminării rasei semite, pentru care Cerul este sfărâmat în tina necurăţeniilor omeneşti, cerul spart în cristale de sticla care oglindesc nemernicia vânzării. Să înşelăm în numele... dreptăţii, rezervată numai Israeliţilor — asta se cere în faimosul talmud — Jidanul înşeală — deci — cu duhul blândeţii — cu mierea glasului. Hibrida desfigurare a aparenţelor sociale, destramă autenticele aspecte etice — atrofiind proporţia justă a realităţilor virtuale. Talmudul şi celelalte tonuri religioase nu pot avea preţ, nu există decât ca factor social destructiv — pericolul lor atingând liniştea morală — etnică — a tuturor popoarelor creştine. Ne închinăm în tăcerea fulgilor de lumină dintre arcadele bolţilor de credinţă curată, pentru învierea Patriei — hărăzită numai destinului rumânesc. Numai astfel vom şti să ieşim la limanul pocăinţei şi al renaşterii ce se anunţă...

M. RADU

.... rostul muzicii în biserică este de a contribui prin topirea emoţiunii religioase în formule estetice, la potenţarea facultăţii religioase, la activarea credinţei în Dumnezeu şi la perfecţionarea vieţii morale a credincioşilor.

G. BREAZUL

---

[1]) Simion Mehedinţi: „Şi copiii acarului Păun". Universul, 10 Maiu 1936.

[1]) O. Bogdan Duică, citit. în „Românii şi Ovreii" pag. 6.

INSEMNARI

■ Prietenul George Drumur, autorul volumului „Solstiţii", care a apărut de curând la ICONAR, are în pregătire o revistă ce se va numi „Crucea de lut". Iată un titlu şi o intuiţie frumoasă. ■ Ni se spune că şi Virgil Gheorghiu, tânărul poet din Cernăuţi, va edita o publicaţie. Numele ei va fi „Veac". Să sperăm că talentul lui Virgil Gheorghiu nu va admite în revista sa stârpituri „cruciate" ca I. A. Manolescu (I. A. !, adică măgar — ar susţine calamburistul Şerban Cioculescu). ■ Cara-Su", romanul lui I. Valerian, va forma în curând obiectul unei cronici ample în revista noastră. ■ Nu răspundem la atacuri. Ele ne măgulesc. Toate atacurile, pornite din rea credinţă, ne bucură. ■ Ne-au sosit la redacţie o mulţime de reviste. Incepem, la întâmplare, cu „Zorile Romanaţilor", cari, sub conducerea d-lui M. Georgescu şi cu colaborarea d-lor Ion Potopin, I. N. Dinescu, Toma Culcea, Mihail Lungeanu (un bun povestitor popular, pe nedrept uitat, ca şi Ciocârlan şi I. Vissarion sau Ion Dragoslav), Ioan Negrilă etc., împlinesc un frumos rost cultural. La fel vom spune despre „Flori de crin", unde-i întâlnim pe d-nii Al. Lascarov-Moldovanu, V. Flueraş, I. Şugar şi d-nele Liana Merişan, Florica Sabadâşiu etc. „Inmuguriri" a prietenului Havriş, despre care ne-a povestit Marţolea, se străduieşte la Fălticeni. Păcat că-l cam laudă pe inconştientul jidovit Eugenius Lovinescu. Foarte frumos se prezintă „Izvoraşul" părintelui Dumitrescu-Bistriţa, căruia îi dorim o cât mai grabnică majorare a paginilor. „Orientări" a părintelui C. R. Crişan, cu care vom lichida în curând o socoteală, continuă să fie un amvon de credinţă legionară. Camaradul Siuşanschi şi cu mine ne mândrim de-a fi fost primii, cari au descoperit comoara de gândire rumânească a preotului Crişan, care — o fi sau n'o fi doctor ! — va trebui să ocupe odată şi odată o catedră universitară. „România creştină" aduce articole selecte, ca al lui Ion I. Moţa, iar „Revista Mea" sprinteneala d-nei Marta D. Rădulescu şi iscusinţa dialectică a d-lui prof. univ. Dan Rădulescu, a cărui prodigiositate o admirăm. D. Dr. V. Trifu se osteneşte pentru „Acţiunea Română". Regretăm gafa d-lui E. U. Terpeanu, acest ieftin pseudonim, care-l trece pe camaradul nostru Paul Constantinescu între jidani. „Gazeta cărţilor" a profesorului D. Munteanu-Râmnic occidentalizează Ploeştii. „Glas tânăr" ne vine proaspăt dela R.-Sărat. „Luceafărul" din Timişoara . . . mde ! „Arhivele Olteniei" îl publică, din nenorocire, pe anemicul A. Sacerdoţeanu, care rămâne, pentru totdeauna, un model de obrăznicie (amintiţi-vă de invectivele nesăbuite împotriva savantului ebraist Dr. Vasile Tarnavschi !). Trecem aici şi „Cuvântul Satelor" al d-lor Ioan Ciucurel şi N. A. Roşu. Nu vom uita nici „Lumina Satelor" sau „Ogorul", iar despre „Insemnări" dela Dorohoi vom afirma că e simpatică, inclusiv directorul ei, d. G. D. Rancă (mă tot înjură d. Rancă, dar o să-i treacă !). „Omul Nou" apare surprinzător de bine redactată. D. colonel Ştefan Zăvoianu, Horia Ghiea, Gh. Mândroiu, Ionel Rădulescu, Dumitru S. Pană şi Stere Mihalexe (are, ăsta, un cap, care ştie judeca foarte curat problemele timpului ; el, cu Horia Ghiea, să poftească pe la noi !! sunt o garanţie pentru viaţa culturală şi verde a Brăilei. „Regista Dobrogeană" e cam mixtă. Lângă inspiratul Dragoş Protopopescu, pârţaci ca Pericle Martinescu şi Ion Făţoiu, care se fâţâiesc în mod nepermis. Buni : Th. Ionescu şi Niţă Mihai. „Creştinul ortodox" al marelui vlădică Vartolomei-Inimă-De-Aur — o mângâiere pentru ochi şi suflet. „Vraja Ceremuşului" a d-lui Eugen Tiron îi publică pe d-nii Vameşu (pe care-l cunoaştem şi dela „Tribuna"), Aurel Rustea, A. A. Teiu, A. Maicu, I. Tomiuc şi Radu Popescu. Dar dece lipseşte cronica ? Aşteptăm cu nerăbdare „Pagini literare", această mare sinteză de culturalitate ardeleană. „Neamul nostru" aduce poezii de Dragoş Tomoiagă. „Miniaturi", a d-lui I. Goschin, dacă vor apare regulat, se vor impune ca o publicaţie serioasă. Ne plac şi „Rânduri"-le. „Da şi Nu" a d-lui Dan Pantazescu face loc unor interesante controverse. „Pasărea albastră" s'a cameleonit şi-a devenit vânătă. „Valuri dunărene" ne-a venit cu câţiva buni prieteni. Am luat notă şi de scrisoarea camaradului T. P. Bercea. „Braţul de fier", viguros ! „Minerul", cu d-nii ing. Stelian Ionescu, ing. M. Puşcariu, A. Domocoş, Ion Fotiade, V. Ursu, C. Savin şi părintele Alex. Farcaş — primeşte întreaga noastră adeziune pentru opera naţională, pe care-o înfăptuieşte într'o regiune ameninţată de maghiarime şi comunism. „Reforma" d-lor Dr. S. Cristofovici şi I. D. Mihailescu — nu prea ştim ce vrea. „Tribuna" din Bucureşti e o fiţuică imundă; unde diverse scârnăvii de deraiate „fac articole" (Petre Bellu, şi H. St. Streitman). „Pământul" şi „Ancheta" : sgârcite ca apariţie, dar compensative ca sumar. „Preocupări literare" e condusă sobru şi cu devotament de Petre V. Haneş. Colaborează : A. Mândru (un preţios povestitor), Mia Frollo, C. Gerota (o frumoasă inteligenţă critică), Radu Manoliu, Gil Reglero, Eugen Ciuchi, Paul I. Papadopol (subscriem aprecierile d-lui Dragoş Protopopescu în „Porunca Vremii") şi A. P. Todor. „Preocupări literare" nu trebuie să lipsească depe masa de lucru a nici unui profesor de limba română (sunt, din nenorocire, şi profesori, cari nu cunosc acordul gramatical ; cu aceştia o să ne răfuim în curând, până o să le treacă pofta de-a da directive culturale). „Glasul Românesc" dela Cluj confirmă părerea bună, pe care ne-am făcut-o despre ea. Şi „Insemnări sociologice". A ! Un moment. Să-mi schimb peniţa obişnuită cu una „University" şi să-mi iau cea mai pură cerneală verde. „Insemnări sociologice" e o revistă, despre care trebuie să vorbeşti superlativ. Incepând cu d. prof. univ. Traian Brăileanu, al cărui nume trezeşte admiraţie în toate cercurile ştiinţifice din străinătate şi care semnează un studiu („Artişti şi artizani") de mare actualitate pentru noi, scriitorii, şi sfârşind cu promptitudinea de apariţie — promptitudine veghiată de d. prof. Const. Zoppa —, „Insemnări sociologice" îşi continuă cu dârzenie drumu triumfal spre realizarea unei atmosfere de integritate ştiinţifică în Bucovina. In No. 1 din anul II, găsim şi contribuţia tânărului Gh. Brăileanu, care judecă surprinzător de matur în articolul „Feminizare şi efeminare". Camaradul Ion Ţurcan, acest diplomat dublat de-un fin esseist, semnează „Problema Arcaşilor", în care se evidenţiază ca un cald apărător al independenţei politice a arcaşilor. ■ S'a scris în mai multe rânduri, aici, despre Societatea Filarmonică din Cernăuţi. Vom sublinia, după rezervele din trecut, numele bunului Român E. Saghin, care prezintă cele mai serioase garanţii pentru instituţia din palatul de lângă poştă. D. E. Saghin, care, pe lângă o frumoasă voce de tenor liric, are la baza pregătirii sale muzicale şi o bogată cultură naţională, e un chezaş preţios. Vom urmări cu prietenie străduinţele Domniei-Sale — străduinţa cu atât mai de subliniat, cu cât se desvoltă pe un teren cam spinos. Până una alta, regretăm că oraşul nostru n'are o operă. Multe voci — între cari prima e a d-lui E. Saghin — se istrăvesc, din cauza aceasta, fără nici un folos. Dar nădăjduim în alte vremuri, când un E. Saghin şi o Aurora Brăescu vor culege din laurii cuveniţi. ■ Societatea „Stânca" din suburbia cu acelaş nume, desvoltă o activitate reconfortantă în aceşti Cernăuţi, unde limba oficială continuă să fie idişul. O conduce d. consilier Bidnei, care — nu ştiică s'o spunem — a fost cândva un inimos publicist în serviciul ideii naţionale. ■ S'a scris prea puţin despre profesorul Dr. T. Bălan, care trebue aşezat, pentru osârdia D-sale, alături de Torouţiu. Jertfindu-şi timpul şi banii — subvenţiile ce i s'au acordat de prefectură nu cred să-i fi ajuns, de Dr. Teodor Bălan a dat o momentală colecţie d. documente bucovinene. Lucrarea d-lui profesor T. Bălan, întreprinsă cu o răbdare de invidiat, e tot ce poate fi mai perfect ca sistem şi prezentare. Totuşi, d. prof. Dr. Teodor Bălan nu e, încă, nici măcar membru corespondent al Academiei, pe care-ar cinsti-o ca şi iluştri săi premergători bucovineni. \

Mircea Streinul

REDACŢIONALE

■ Cărţile, revistele şi manuscrisele se vor trimite pe adresa camaradului prof. Liviu Rusu, în Cernăuţi, str. Eminescu, 15. ■ Secretariatul de redacţie al revistei noastre e făcut de camaradul Mircea Streinul. ■ Nu recenzăm decât cărţile şi revistele primite în triplu exemplar la redacţie. ■ Numărul viitor al revistei noastre va fi închinat jertfei legionare. ■ Ne-a venit la redacţie cartea cu mare rod de gând şi faptă legionară : „Cranii de lemn" de Ion I. Moţa, despre care vom scrie în No. 10. ■ ICONAR apare odată pe lună. Abonamentul anual e de Lei 60.— An. I, No. 9; 15 Maiu 1936.

Tipografia „Mitropolitul Silvestru"
Cernăuţi, Piaţa Unirii No. 3 (Palatul Naţional)